

M

K

B

BÚÉK!

**Bemutatkozik az új
Elnökség**

**PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK**

2020.

szeptember-december

**T
Á
J
É
K
O
Z
T
A
T
Ó**

TÁRSULATI HÍREK, FELHÍVÁSOK

Beszámoló a 2020. évi rendes (egyben tisztújító) közgyűlésről

2020. szeptember 4-én tartotta Társulatunk éves rendes, egyben tisztújító közgyűlését. A Társulat legmagasabb szintű döntéshozó szervének ülésén 57 tag vett részt (29-en személyesen, 28 fő meghatalmazott útján. Az alábbiaknak a Közgyűlés legfontosabb döntéseit foglaljuk össze. A [jegyzőkönyv](#) és a tárgyalat dokumentumok teljes terjedelmükben a honlapunkon olvashatók ([www.barlang.hu Dokumentumtár](http://www.barlang.hu/Dokumentumtár)).

Társulati kitüntetések odaítélése

2020-ban, a tagságtól érkezett nagyszámú javaslat figyelembevételével, az alábbi elismerések odaítéléséről döntött az Érembizottság:

Herman Ottó-érem – dr. Csepregi István részére

a Társulat jogszerű működését több évtizede hathatósan segítő munkájáért és a barlangokkal kapcsolatos jogszabályalkotás terén kifejtett tevékenységéért.

Kadić Ottokár-érem – dr. Virág Magdolna részére

a rózsadombi barlangok fejlődéstörténetének kutatásában elért eredményeiért és azok széleskörű hazai és nemzetközi publikálásáért.

Herman Ottó-emléklap – a Karszt és Barlang leköszönő szerkesztői: Hazslinszky Tamás és Fleck Nóra részére

a Társulat szakmai folyóiratának színvonalas megjelenése érdekében másfél évtizeden át végzett, lelkiismeretes munkájukért.

Vass Imre-emléklap – a Szabó Zoltán és Krkos Márk által vezetett kürtömászó kollektíva részére

a Baradla Aggteleki szakaszán nyíló kürtők felderítése és dokumentálása céljából ötödik éve, innovatív módszerrel végzett tevékenységükért.

Az Érembizottság javaslata alapján a Közgyűlés **dr. Frojimovics Gábort** a Társulat **tiszteleti tagjává**, **Madarasiné Benedek Anikót** a Társulat **tiszteletbeli tagjává** választotta (mindkét döntés egyhangú volt).

A kitüntetések átadására a következő Szakmai Napokon kerül sor.

MKBT beszámoló

2019. évi főtítkári beszámoló és 2016-2020. évi összefoglaló

2019 és az elmúlt 4 év eredményeit ismertetve a főtítkár felsorolta azokat a szolgáltatásokat, amelyeket a Társulat nyújt tagjainak, a nem tag barlangászoknak és a társadalomnak. Elmondta, hogy az aktív kommunikáció ellenére még mindig sokan nincsenek tisztában azzal, hogy e szolgáltatásokat az MKBT létének, egy rész munkaidős alkalmazott és sok önkéntes munkájának köszönhetjük. A

beszámolót itt csak rövidítve, címszavakban közöljük, teljes terjedelmében [a honlapon olvasható.](#)

Szervezet és működés: A tagság létszáma 2019-ben nagy fluktuáció mellett enyhén csökkent (326 fő, 8 gyermek tag). Az ügyvezető titkár részmunkaidős foglalkoztatása nem elegendő a napi ügyvitelen túli teendők ellátására, az elnökségi tagok és más önkéntesek szerepvállalása kulcsfontosságú. Az elnökség évente átlagosan ötször ülésezik, az ülések nyilvánosak (ezeken 2016 óta 80 határozat született). Fenntartottuk tagságunkat hazai és külföldi szervezetekben, ami sokba kerül, de értékes kapcsolatokat, vonzerőt jelent. A pénzügyek átláthatósága érdekében bevezetett munkaszámos kimutatást következetesen használjuk, a vezető tisztségviselők számára elérhető részletes bizonylatnyilvántartást vezetünk, az évi >1000 db bizonylat be van szkennelve. Öt szakosztály (Verocs, Oktatási Szakosztály, TöRész, Vulkánszpleológia, Cave Kids) működik, éves beszámolóik a tagság számára is hozzáférhetőek. E szakosztályok jogi, szervezeti és működési alapját az MKBT biztosítja. A DINPI-től bérelt iroda és székhely igen sokba kerül, más megoldást kell keresnünk a közeljövőben.

Kommunikáció: A honlapunk a frissítés után ugyan ellátja funkcióját, de közel sem tökéletes, hekkertámadások érik, ezért teljes újratelepítésre van szükség. Az online kommunikáció egyre fontosabb, erre sok energiát fektetünk, de még nem érünk el minden barlangászt. A kéthavonta megjelenő tájékoztató összeállításához önkéntes segítőköt keresünk, hogy ne forduljanak elő késések a megjelenésben. A Karszt és Barlang folyóirat egy különszáma (Hazslinszky Tamás címzetes elnök 85. születésnapja tiszteletére), valamint a 2015-2016-os szám elkészült, a 2017-2018-as szám megjelenése rövidesen várható, a 2019-2020-as szám (új szerkesztőbizottsággal) előkészületben. Nagyon sok erőfeszítést igényel a cikkek összegyűjtése, holott mindenkinek érdeke, hogy a jövő kutatói olvashassák a mostani eredményeket. Továbbra is rendszeresen ajánlunk fel díjakat rendezvényekre. Arculati pályázat keretében elkészült az arculati kézikönyvünk, a régi címer megtartása mellett az új logót arculati elemeken használjuk. Megjelenés külső rendezvényeken 2019-ben: Vadonleső Hiúz Ábrándok, Lelkes Ásványbörze és GEO Napok, DINPI Föld Napja – BMSz-szel közös mászófal, DINPI-vel közös kötelezés, Kapolcsi Művészetek völgye, MTSz II. Természetjáró Fesztivál, Kutatók Éjszakája. 2016-2020 között a barlangkutatás, barlangvédelem megismertetése összesen 25 külsős rendezvényen, évi több ezer ember közvetlen elérése.

Szakmai munka: Érdekképviselési ügyek: osztrák barlangász-biztosítás ügyintézése, biztosítók megkeresése hazai biztosítás kidolgozására (egy biztosító sem vállalta). Érdekegyeztető fórum hatóságok és barlangászok között, barlang látogatási kérelem engedélyezési segédlet kidolgozása. Etikai kódex kidolgozása ("A barlangászat alapvető etikai, valamint szakmai szabályai,). Sziklamászó engedélyek MKBT tagoknak. Sikeres saját rendezvények: 63. Barlangnap Hollóstatón 197 résztvevővel, 235 leszállás 18 barlangba. 25. Barlangkutatók

„Szabylár Péter” Szakmai Találkozója Veszprémben, 127 résztvevővel, 26 előadás 7 szekcióban. Mindkét rendezvény nyereségességét pályázati bevétel is javította. Szerdai előadások és Fosszília Klub folytatódik. Cholnoky Jenő Karszt- és Barlangkutatói Pályázat 2019-ben forrás hiányában elmaradt. Szakmai munkák: Baradla térképezés, DINPI megbízások. Külföldi expedíciók 2016-2020: Canin, Montenegro, Lamprechtshofen, Krubera-Voronja fotósexpedíció, Szlovák-karszt. Konferenciák: Karsztfejlődés, Postojna Karstological School, Eurospeleo Forum, UIS konferenciák.

Gazdálkodás: Bevételek növelése: Saját szervezésű Barlangnap - MTSz pályázati támogatás, Szakmai Napokra NKA pályázati támogatás, szakmai munkák, pályázatok (MOL Új Európa, Cholnoky, NEA egyedi, NKA, MTSz), 1% kampány – nőtt a felajánlás. Bevételek csökkenése: nincsenek / nem elérhetők működési célú támogatások. Kiadások csökkentése: 2018-tól részmunkaidős alkalmazott, 2019-től olcsóbb bankszámlacsomag. Kiadásnövekedés: iroda bérleti díját emelték.

Informatikai és irodai eszközfejlesztés: notebook, projektor, kis értékű eszközök, két nyomtató (kitelepüléshez és irodába), diktafon. Egyéb eszközfejlesztés: rendezvénysátor, -asztal, molinók, játékok, 400 m kötél, beülők mászófalazáshoz.

Munkaszámos eredménykimutatás: rendezvények nyereségesek, kiadványok részben veszteségesek. A működési bevételek nem fedezik a működési kiadásokat.

2019. évi közhasznúsági jelentés és éves pénzügyi beszámoló

Főtitkár ismertette a [2019. évi egyszerűsített pénzügyi beszámolót](#), melynek kivonata lentebb is olvasható. A Társulat 2019. évi mérlege -925 ezer Ft. Minuszos eredmény oka: 2018-ban beérkezett és bevételként 2018-ra könyvelt támogatásokat jelentős részben 2019-ben költöttünk el (NEA 2018 és Cholnoky 2018). Ezek nélkül az eredmény 1.140.000 Ft lett volna. A mérleg alapján a saját tőkét az induló tőke 10,5%-áról sikerült felemelni >20%-ra, amivel teljesítettünk a FB 2018-as jelentésében megfogalmazott javaslatát. A beszámoló és a közhasznúsági jelentés megtalálható a honlapon a III. mellékletben.

A Felügyelőbizottság 2019. évi beszámolója

A Felügyelőbizottság a Társulat működését a jogszabályoknak és az Alapszabálynak megfelelőnek ítélte meg. A társadalmi elfogadottságot jónak, a szervezeti helyzetet kielégítőnek, de javítandónak találta, kiemelve a Szervezeti és Működési Szabályzat hiányát. Elmondták, hogy a Társulat gazdálkodása jó irányba halad, de a pénzügyi eredményeken még jelentős javítani való van.

A korábbi évek felügyelő bizottsági javaslatai kapcsán az Elnökség jelentős előrelépéseket tett, a testületi munka kedvező tendenciákat mutat. A Felügyelőbizottság továbbra is fenntartja a múlt év során kifejtett azon álláspontját, hogy a szervezeti és működési szabályzat véglegesítése, illetve az MKBT hosszútávú stabilitását biztosító gazdasági stratégia elfogadása kulcsfontosságú eleme a működés és gazdálkodás biztonságának, kiszámíthatóságának, átláthatóságának.

A Közgyűlés a beszámolókat egyhangúlag elfogadta, a [FB beszámolóját](#) tudomásul vette.

A Karszt és Barlang Alapítvány (KBA) beszámoló

[A beszámoló](#) a honlapon olvashatók, azokat a Közgyűlés tudomásul vette.

MKBT 2020. évi munkaterv és költségvetés

Mindkét dokumentum (a [költségvetés](#) részeként a Faraday támogatás felhasználására vonatkozó javaslat) a honlapon olvasható. A Közgyűlés mindkét tervet elfogadta.

A Társulat és az Alapítvány új tisztségviselőinek megválasztása

A 2016-ban megválasztott MKBT és KBA tisztségviselők megbízatása 2020-ban lejárt, ezért tisztújításra került sor. A Közgyűlés meghallgatta a Jelölőbizottság előterjesztését, és röviden bemutatkoztak a jelöltek. A Közgyűlés ezt követően az megválasztotta az új tisztségviselőket a 2020-2024-es időszakra:

MKBT Elnökség

Elnök: Hegedűs Gyula ([elnöki program](#))

Főtitkár: Kosztra Barbara

Elnökségi tagok: Dr. Csépe Zoltán, Dr. Csépe-Muladi Beáta, Füredi Zoltán, Krkos Márk, Lénárt Ibolya, Marton Ádám, Novotnik Gergő

MKBT Felügyelőbizottság

Elnök: Dr. Csepregi István

Tagok: Fleck Nóra, Göröcs Dorka

Póttag: Sári Attila

MKBT Érembizottság

Elnök: Takácsné Bolner Katalin

Tagok: Kunisch Péter, Dr. Lénárt László, Dr. Szunyogh Gábor, Zihné Perényi Katalin

Karszt és Barlang Alapítvány kuratóriuma

Elnök: Dr. Leél-Őssy Szabolcs

Tagok: Borzsák Sarolta, Dr. Hajnal Ágnes, Házi Zoltán, Zentai Péter

Minden tisztségviselőnek gratulálunk, nekik és a meg nem választott jelölteknek is köszönjük, hogy vállalták a feladatot.

Az eddig tisztséget betöltő, maradó vagy leköszönő tisztségviselőknek az egész barlangásztársadalom nevében szeretnénk köszönetet mondani az elmúlt négy évben ezért a közösségért végzett rengeteg önkéntes munkáért.

Kosztra Barbara

	A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet egyszerűsített éves beszámolója és közhasznúsági melléklet	PK-542
2019. év		

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat

Az egyszerűsített éves beszámoló eredménykimutatása									
<i>(Adatok ezer forintban.)</i>									
	Alaptevékenység			Vállalkozási tevékenység			Összesen		
	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév
1. Értékesítés nettó árbevétele			4 071						4 071
2. Aktivált saját teljesítmények értéke									
3. Egyéb bevételek	14 620		8 654				14 620		8 654
ebből:									
- tagdíj	2 571		1 925				2 571		1 925
- alapítótól kapott befizetés									
- támogatások	8 728		3 559				8 728		3 559
ebből: adományok	698		1 364				698		1 364
4. Pénzügyi műveletek bevételei	2		1				2		1
A. Összes bevétel (1+2+3+4)	14 622		12 726				14 622		12 726
ebből: közhasznú tevékenység bevételei	14 622		12 726				14 622		12 726
5. Anyagjellegű ráfordítások	6 746		11 203				6 746		11 203
6. Személyi jellegű ráfordítások	2 951		2 261				2 951		2 261
ebből: vezető tisztségviselők juttatásai									
7. Értékcsökkenési leírás	9		172				9		172
8. Egyéb ráfordítások	75		15				75		15
9. Pénzügyi műveletek ráfordításai									
B. Összes ráfordítás (5+6+7+8+9)	9 781		13 651				9 781		13 651
ebből: közhasznú tevékenység ráfordításai	9 707		13 651				9 707		13 651
C. Adózás előtti eredmény (A-B)	4 841		-925				4 841		-925
10. Adófizetési kötelezettség									
D. Tárgyévi eredmény (C-10)	4 841		-925				4 841		-925

Kitöltő verzió:2.96.0 Nyomatvány verzió:1.2

Nyomatva: 2020.09.03 12.37.49

	A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet egyszerűsített éves beszámolója és közhasznúsági melléklet	PK-542
2019. év		

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Karszt és Barlang Alapítvány

Az egyszerűsített éves beszámoló eredménykimutatása									
<i>(Adatok ezer forintban.)</i>									
	Alaptevékenység			Vállalkozási tevékenység			Összesen		
	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév	előző év	előző év helyesbítése	tárgyév
1. Értékesítés nettó árbevétele									
2. Aktivált saját teljesítmények értéke									
3. Egyéb bevételek	7		5				7		5
ebből:									
- tagdíj									
- alapítótól kapott befizetés									
- támogatások									
ebből: adományok									
4. Pénzügyi műveletek bevételei	128		274				128		274
A. Összes bevétel (1+-2+3+4)	135		279				135		279
ebből: közhasznú tevékenység bevételei									
5. Anyagjellegű ráfordítások	74		73				74		73
6. Személyi jellegű ráfordítások									
ebből: vezető tisztségviselők juttatásai									
7. Értékcsökkenési leírás									
8. Egyéb ráfordítások									
9. Pénzügyi műveletek ráfordításai	213						213		
B. Összes ráfordítás (5+6+7+8+9)	287		73				287		73
ebből: közhasznú tevékenység ráfordításai									
C. Adózás előtti eredmény (A-B)	-152		206				-152		206
10. Adófizetési kötelezettség									
D. Tárgyévi eredmény (C-10)	-152		206				-152		206

Kitöltő verzió:2.96.0 Nyomatvány verzió:1.2

Nyomatva: 2020.06.08 08.32.50

Bemutkozik az Elnökség

A következő négy évben a 2020. szeptember 4-i Közgyűlésen megválasztott Elnökség képviseli majd a Tagságot, ezért hasznos tudnotok, kiket keresetek, kikhez fordulhattok kérdéseitekkel, kéréseitekkel, ötleteitekkel, felajánlásaitokkal. Az ügyintézés természetesen továbbra is a Titkárság végzi, ahol Köblös Gabriella ügyvezető titkár (a Társulat egyetlen fizetett alkalmazottja) kezeli a telefont és az e-maileket is, aki ez úton is kéri, MKBT ügyekben a társulati levelezést használjátok!

Hegedűs Gyula – elnök (Budapest)

1972-ben kezdtem barlangászni a gödöllői egyetem csoportjával, majd hamarosan csatlakoztam a Meteor Természetbarát és Turista Egyesület barlangkutatóihoz. Itt az évek során több vezető funkciót töltöttem be, és ma is ennek a szakosztálynak vagyok tagja. Csoportommal elsősorban a tornai Alsó-hegy zombolyait, függőleges aknabarlangjait kutattam. Az elmúlt évtizedekben a hazai barlangokon kívül csaknem valamennyi európai ország barlangjaiban túráztam. Eljutottam Kanada, az Egyesült Államok, Fülöp-szigetek és Kuba barlangjaiba is.

A Magyar Barlangi Mentőszolgálat munkájába 1974-ben kapcsolódtam be. Az azóta eltelt időszakban aktív részese voltam a mentéseknek. Ezért a tevékenységéért többször részesültem állami elismerésben. 1994-ben a Karszt és Barlang Alapítvány kuratóriumának tagjává, majd 1999-ben a kuratórium elnökévé választottak, mely funkciót 2020-ig töltöttem be.

A Nemzetközi Barlangtani Unió (Union Internationale de Spéléologie – UIS) 2017-ben tartott közgyűlése a szervezet titkárává választott.

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulatnak (MKBT) 1974 óta vagyok tagja. Voltam nemzetközi titkár, tagja voltam a választmányoknak, a fegyelmi bizottságnak, az oktatási és közművelődési szakbizottságnak, valamint a társulat elnökségének. Az MKBT 2020. évi tisztújító közgyűlése a Társulat elnökévé választott.

Kosztra Barbara – főtitkár (Budapest)

1975-ben, Kőszegen születtem. Felnőtt fejjel, az 2000-es évek elején kerültem kapcsolatba a barlangokkal, PF-es Maucha Gergő kollégámnak hála. 2005-ben Amphorás búvárként sodort a végzet Szabó Zoli, és vele együtt a barlangterképezés, - kutatás búvkörébe. Azóta vagyok tagja a Társulatnak és a Plózeresekkel, Zolival, az Aggteleki Karszt Kutatás Projekttel faggatom a karsztot.

Az önkéntes és szervezőmunka mindig vonzott, a Geocaching Egyesület után az MKBT-ben találtam meg az a közösséget, amire szívesen áldozom időmet, energiámat. 2011-től elnökségi tagként, 2016 óta főtitkárként dolgozom azért, hogy a nagymúltú Társulat ne csak múlt legyen, hanem a barlangászokat és a kívülállókat is szolgáló, élő és vonzó szervezet. Szívügyeim a dokumentáció szorgalmazása, az állami természetvédelem és barlangászok együttműködése és a barlangokkal kapcsolatos társadalmi szemléletformálás, például külsős rendezvényeken. Utóbbiban lelkesen ténykedő kollektívánk tevékenységét az MKBT 2018-ban Hermann Ottó Emlékklappal ismerte el. Civilben az európai földfelszín úrfelvétel-alapú térképezésével foglalkozom. A természetjárás mellett szeretem a kertészkedést, az öreg terepjárókat, a barokk muzsikát, a vulkánokat és persze főzni - legszívesebben kutatásban megéhezett barlangászoknak.

Az MKBT-vel kapcsolatban szinte minden témában kereshettek a kosztrab.mkbt@gmail.com címen és a 20/935-0050-es számon, ha a választ nem is tudom, előkerítem azt, aki tudja. Jelszavam: a Társulat annyi, amennyit a tagjai összeadnak.

Dr. Csépe-Muladi Beáta – elnökségi tag (Szeged)

2009 májusában kezdtem el barlangászni, a Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesületnél. 2011-ben elkezdtem a PhD képzést az SZTE-n, ahol ezzel egy időben 3 karszterületen elkezdődtek a barlangklíma méréseim is. 2014-ben a MKBT Érembizottságától Mikolovits Veronika emlékéremet kaptam tudományos barlangkutató, a barlangkutató népszerűsítésében, utánpótlás-nevelésben és rendezvényszervezésben végzett példaértékű tevékenységemért. Külön nagy megtiszteltetésnek éreztem, hogy a díjat Dénes Györgytől vehettem át.

2015-ben az 59. Barlangnapot szerveztük meg Orfűn. 2016-ban megírtam a PhD dolgozatomat, „A barlangklíma tér- és időbeli változásainak

vizsgálata különböző magyarországi karszterületeken” címmel.

Szerintem már az elmúlt 4 évben elég sokan ismertek a különböző rendezvényekről. Reméljük, ezek a jövőben is hasonló népszerűségnek fognak örvendeni. A Barlangnapon túravezetőkkel, barlangtúrázókkal, valamint a

szakmainapokon az előadókkal és hallgatókkal is mindig bizalmas kapcsolat alakult ki. Úgy gondolom eddig is az egész Társulat jó hangulatáért feleltem a különböző rendezvényeken, ezt a jövőben is szeretném megtartani.

Dr. Csépe Zoltán – elnökségi tag (Szeged)

1986-ban születtem Csongrádon, így igazi síkvidéki barlangásznak számítok. 2009 óta barlangászom az Szegedi Karszt és Barlangkutató Egyesület berkeiben. PhD-met is Szegeden szereztem földtudományokból annak ellenére, hogy matematika és informatika szakos tanárként végeztem. Fő barlangos kutatási területem a Nyugat-Mecsek azon belül is Orfű és környéke. Emellett az utóbbi időben Jósfafő és környékén is tevékenykedem.

Az MKBT berkein belül a kutatás népszerűsítéséért kívánok dolgozni. Célom a kutatás, a kutató csoportok támogatása, érdekvédelme. Kutatás alatt mind értem a feltáró és a tudományos részét is, mindkettő szívégyemnek tekintem. Emellett a mindennapi

életben üzleti elemző és fejlesztő vagyok.

Elérhetőségeim: +36 30 506 16 13

csepe.zoltan@gmail.com

Füredi Zoltán – elnökségi tag (Budapest)

1968-ban születtem Budapesten. Bölcsész vagyok: vizuális antropológiai kutatásokkal, dokumentumfilmek készítésével és terjesztésével, illetve keletkutatással foglalkozom. Az ELTE Mongolisztikai Doktori Programjának vagyok a hallgatója. Négy gyermekem van.

Nem születtem kifejezetten barlangász családba, a barlangjárást mégis korán, 12 évesen kezdtem. Az FTSK-ban, a HTE-ben, majd az Acheronban ismerkedtem a barlangokkal, a barlangászokkal, a kutatással. Az egyetem alatt érdeklődésem másfelé fordult és majd' 20 év kellett, hogy visszatérjek a barlangokhoz. A barlangászat számomra egy csodálatos, összetett tevékenység. A barlang egyszerre múlt és jövő, emberi és ember nélküli világ, a megkérdőjelezhetetlen törvényszerűségek és a zabolázatlan fantázia világa. Ezt az összetettséget szeretem az MKBT-ben is,

amelynek 2016 óta vagyok elnökségi tagja és ahol elsősorban szervezeti kérdésekkel, kommunikációval és rendezvényszervezéssel foglalkozom.

Elérhetőségeim: +36-20-993-40-30

furedizoltan@hotmail.com

Krkos Márk – elnökségi tag (Tata)

1985-ben születtem Tatán, viszonylag fiatalon keveredtem barlangos közegekbe. Ennek megfelelően a Gerecse jelentős köbmétereit áthalmozva kezdtem az ismerkedést a barlangkutatással. E mellett fő területként a tatai karsztforrásokkal, valamint denevér megfigyelésekkel, kutatásokkal foglalkoztam sokat.

Eleinte a (kisvakond) Megalodus csoportban, később a Gerecse Barlangkutató és Terméészetvédő egyesület berkeiben elnökségi tagként, majd az egyesület utolsó elnökeként.

Sokat foglalkoztunk rendezvény megjelenésekkel, iskolai előadásokkal.

Jelenleg az Aggteleki Karszt Kutatás Projektben élem ki barlangkutatási energiáim, főleg műszaki megfajtóként.

Az MKBT berkein belül a "szükséges rossz" témakörökkel - mint pl jogszabályi megfelelés - valamint egyéb nem latványos szervezési háttértevékenységekkel, pályázatokkal foglalkozom. Tervemben van a Társulat anyagi javainak rendszerezése, karbantartása. Igyekszem összerakni egy szélesebb körű igényeknek megfelelő stabil barlangász bázisépület koncepcióját, akár kiviteli tervekig.

Civilben fővonalon rendezvénytechnikával, munkavédelemmel, speciális ipari alpin és teheremelési megfajtésekkel foglalkozom.

Lénárt Ibolya (Ibszi) – elnökségi tag (Budapest)

A barlangászat családi örökség, szüleim sodortak bele (Majoros Zsuzsanna, Lénárt László). Gyerekkoromtól a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület tagja voltam, miután Miskolcra Budapestre költöztem, a Speleo Myotis tagja lettem.

2014 óta koordinálok a Speleo Myotis által szervezett Csodálatos Barlangvilág c. gyerekkrajz pályázat tevékenységeit. A kiemelkedő alkotások kiállításáról

gondoskodom a Barlangnapokon és a Szakmai Napokon.

Elnökségi tagként 2. éve vagyok jelen az MKBT -ben. Azoknak a gyerekeknek szóló folyamatokban veszek részt, ami a barlangászatot és a barlangi élőlényeket népszerűsíti (pl. kézműves gyerek foglalkozások az MKBT standon), valamint főleg a megjelenéssel kapcsolatos tevékenységek érintenek (pl. póló tervezése a Barlangnapra).

A hétköznapiakon rajtot tanítok egy általános iskolában és mellette kisebb grafikai munkákat vállalok.

Marton Ádám – elnökségi tag (Jósvafő)

1969-ben születtem, és idéntől visszatértem barlangász gyökereimhez, Jósvafőn élek, így a környékbeli barlangok és a karszt megismerésével többet foglalkozhatok. '86 óta vagyok hosszabb-rövidebb megszakításokkal a Papp Ferenc Csoport aktív tagja, és bár a "PF" hagyományosan erős MKBT kötődésű, csupán pár éve csatlakoztam a Társulathoz.

Szeretném viszontlátni azokat az értékeket, amelyek ifjúkoromban jellemezték az MKBT-t, a barlangászok és kívülállók által elismert szakmai szervezetet. Ehhez két dolog tartok szükségesnek: az értékes tudományos munkát, és ennek bemutatását. Ez utóbbiban próbálok

segíteni, elsősorban a honlapunk korszerűsítésével (tartalmas, színes, olvasmányos, interaktív és naprakész legyen), és ezen keresztül a társulati-szervezeti munka nyilvánosságával. Fontosnak tartom, hogy az elnökség tagjaival nagyobb szerepet vállaljunk a szervezet működtetésében, és a célok megvalósításába a tagságot is bevonjuk.

Amennyiben úgy érzed, hogy Társulati ügyekben közvetlenül engem kell megkeresned, a marton.adam@freemail.hu e-mail címen, vagy a +36-30/935-68-77 telefonszámon találsz meg.

Novotnik Gergő – elnökségi tag (Budapest)

1979-ben születtem Zalában. Egyetemi éveim alatt - 2002 őszén - találtam rá a Szegedi Karszt és Barlangkutató Egyesületre, velük kezdtem a barlangászatot. A kétezres évek végéig aktívan kutattam a Mecsekben, elsősorban a Szudó-völgyben. Közben csatlakoztam a BMSZ Dél-Magyarországi Területi Egységéhez, majd Budapestre költözésemtkor a központi egységhez. Jelenleg nem tartoz

9om egyetlen egyesülethez sem, de aktívan barlangászom. Civilben pedig szoftver- és webfejlesztőként dolgozom.

Az MKBT-ben a barlangász érdekképviselettel tervezek foglalkozni, azon belül is elsősorban a túrabarlangászattal. Célom, hogy az MKBT-re a csoportok, egyesületek, és a független barlangászok is partnerként tekintsenek, eljuttassák hozzánk problémáikat, hogy ezeket összefogva, a teljes magyar barlangász társadalom nevében és támogatásával tudjunk fellépni a Nemzeti Parkok, illetve az illetékes kormányzervek felé.

+36-20/319-0536

novotnik@gmail.com

SZJA 1%

Tájékoztatjuk a kedves Tagságot, hogy az 2019-es évi adófelajánlásaitokból 308.076 Ft gyűlt össze. Ezúton is köszönjük! Az összeg felhasználásról a honlapon fogunk tájékoztatást nyújtani.

Titkárság

Elektronikus ügyintézés

A járványhelyzetre való tekintettel a Társulat irodája pár hétig zárva volt. Jelenleg korlátozott munkarenddel működik: az ügyintézés elsődlegesen telefonon, e-mailben és levélben bonyolítjuk, a személyes ügyintézés csak indokolt esetben javasoljuk. Reméljük, és kívánjuk, hogy az új évben végre újra felszabadultan lehessünk együtt. Addig is, az irodai ügyeletet, amíg a rendeletek engedik, minden héten megtartjuk. Személyes okok miatt azonban egyelőre keddenként délután 3 és 6 között várlak titeket. Érdemes előre jelezni a jövetel célját, hogy össze tudjam készíteni, amit kell, az irodát ugyanis nem lehet szellőztetni. Kérek mindenkit, hogy érkezéskor a terápiás bejáratnál csengessen, mert az ajtót zárjuk.

ELÉRHETŐSÉGEINK:

Telefon: +36 70 8811 477

E-mail: mkbtiroda@gmail.com

Honlap: www.barlang.hu

Köblös Gabriella ügyvezető titkár

Továbbra is várom a kitöltött adatkezelési nyilatkozatokat

Nagy örömmre szolgált, hogy néhányan a Tájékoztató megküldését követő órában már vissza is küldtéltek a kitöltött nyilatkozatot. Azóta is folyamatosan érkeznek (még a napokban is kaptam egyet), így már a tagság harmadéa beérkezett. Nagynagy köszönet mindannyiótoknak!

Akik pedig még nem tették, azokat ez úton is buzdítanám, hogy tegyék meg!

Titkárság

Zöld Forrás 2019 – eredményeink –

November 30-ával lezárult 2019-ben elnyert Zöld Forrás pályázatunk. Az 1,4 millió Ft összegből ismeretterjesztő eszközöket, oktatási segédanyagokat fejlesztettünk. Ismeretterjesztő kollektívánk számos rendezvényen népszerűsíti a karsztokat, barlangokat, tudatosítva védelmük fontosságát. Ehhez eddig is sok játékos feladatot használtunk (köszönet Borzsák Sárinak), azonban ezek csak egy-egy szeletét ölelik fel a barlangok tudományának, és az évek során jelentősen elhasználódtak. Most, az Agrárminisztérium támogatásának köszönhetően, lehetőségünk nyílt új, tartós anyagból készült, komplex játéktáblák kidolgozására és megvalósítására.

Elkészült egy barlangi élővilágot bemutató molinó, amin a gyerekek Zsoldos Péter természetfestő élethű állatfiguráit helyezhetik el. Készítettünk egy barlangkirakót is, amin a kiválókat, képződményeket, formákat ismerhetik meg a gyerekek. Mindezekhez hozzákapcsoltuk a már meglévő készletünk néhány elemét (pl. Cseppkősimogató, Barlangi élőlények Párosító), amit kicsit tartósabb formában újjávarázsoltunk. Készült egy termálkarsztot bemutató színes-világító térmodell, mely a népszerű locsolgató karsztmodellt kiegészítve segít a karsztjelenségek és a rájuk leselkedő veszélyek megértésében. A jövőben tervezzük a palettánkat tovább szélesíteni. Minden elemet úgy igyekeztünk kialakítani, hogy könnyen szállítható és összerakható legyen, így nemcsak hétvégi rendezvényeken, de tanórákon is meg tudunk jelenni velük az ország egész területén.

Az oktató játékokat reményeink szerint már a tavaszi rendezvényeken megcsodálhatjátok, kipróbálhatjátok.

A projekt részeként készítettünk két oktatási célú tematikus foglalkoztató csomagot is, melyet elsősorban szabad felhasználású digitális terjesztésre szánunk, de korlátozott példányszámban fizikai formában is el tudjuk juttatni az érdeklődő pedagógusoknak. Az óvodásoknak és általános iskolásoknak készült (elsősorban) közoktatásban használható oktatócsomag (tematikus foglalkoztatók, feladatlapok, készségfejlesztő játékleírások) a barlang.hu honlapon KARSZTOK VILÁGA menüpontban megtalálható. Használjátok bátran a tanórákon, foglalkozásokon, és

ne habozzatok megosztani velünk a tapasztalataitokat! Szeretnénk, ha az oktatócsomagok folyamatosan bővülnének, ezért szívesen vesszük a véleményeiteket és az ötleteiteket a további anyagok kidolgozásához is az info@barlang.hu e-mailcímrre.

ZF munkacsoport

MKBT naptár 2021

Ahogy minden fórumunkon jeleztük már, megjelent az MKBT 2021-es, magyar és külföldi barlangok fotóival illusztrált naptára, amely idén a BMSz 60 éves fennállását is ünnepli. A fotókat Ambrus Gergely, Berentés Ágnes, Egri Csaba, Hegedűs András, Kalotai Zsófia, Kocsis Ákos, Kovács Márton, Kovács Richárd és Sári Attila készítette. A naptár mérete 310x400 mm, fekvő formátumú, spirálozott, 12+2 lapot tartalmaz, félkemény, matt műnyomó papírra nyomtatva. Ára 3000 Ft darabonként. Két nyomtatási kör már megvalósult, ha lesz rá igény januárban is rendelünk egy utolsó utánnymást.

A naptár rendelést továbbra is ezen az úrlapon tudjátok leadni (itt az előnézet is megtekinthető): <https://forms.gle/7rR8rPRYZGukDupV9>, vagy a szokásos Társulati elérhetőségeken (telefon, e-mail) keresztül.

A végső határidő január 26.

Titkárság

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK

Írj, közölj, archiválj!

Az MKBT blogja, a www.barlangjaras.hu továbbra is várja a barlangtúrákról, kutatásokról szóló beszámolókat. Fotóitokkal, írásaitokkal keressétek Füredi Zoltit! (furedizoltan@hotmail.com).

Füredi Zoltán

Az Aggteleki Nemzeti Park igazgatóság felhívása barlangos anyagok archiválására

Az elmúlt években több felhívást közzé tettünk, hogy minél több barlangos anyag kerüljön archiválásra Magyar Nemzeti Digitális Archívumba.

Tavaszig még biztosan lesz rá lehetőség, mert addig biztosan tart a program, amiben Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság is részt vesz. Jelenleg egy kolléga foglalkozik az archiválással. (Aki egyébként a sajnos korán elhunyt Pecze Imre túravezető kollégánk/barátunk fia. - sokaknak talán mond valamit ez a név...)

Ami a lényeg: az anyagok (fotó, videó, szeparátum, cikk bármi, ami digitalizálható) rövid leírással, szerzői jogokkal, magyar-angol kulcsszavas metaadatokkal bekerülnek a magyar, illetve egyúttal az EUROPEANA (Európai Digitális Könyvtár) adatbázisába. Így kereshetővé válnak (a papír alapú cikkek kereshető pdf-ben!).

Úgyhogy aki úgy gondolja, hogy nem akarja a sírba vinni hosszú évek munkájának eredményét, vagy egyperces poszt után elsüllyeszteni a Facebook mélyén, az jelezze, hogy anyagát digitálisan közkinccsé tegessék. A programban minden eszköz megvan, ami az archiváláshoz szükséges. (szkenner, diaszkenner, fényképezőgép, videóadapter, stb.).

Aki közreműködne, vannak digitalizálandó fényképei, kutatási naplói, dokumentumai (vagy tud ilyenről idősebb kutatótársaknál), jelentkezzen a manda.anpi@gmail.com címen vagy a +36 30/337 0459 számon, és a részleteket megbeszéljük!

Ha esetleg van olyan valaki a holdudvarban, aki nem kapja meg ezt az üzenetet és értesíteni tudjátok, azokhoz juttassátok el ezt a kérést.

Egy kis apróság, ami Új-Zélandról jött vissza Szentés Gyurkától...

https://mandadb.hu/tetel/358526/Foldalatti_tabor_a_Meteorbarlangban

Rózsa Sándor (Rizsa) ANPI

Nemzetközi búcsú a „pseudokarszt nagy alakjától”

Előző számunkban búcsúztunk Eszterhás Istvántól, akit mindannyian jól ismertünk, és akinek neve egyet jelentett a Vulkánszpeleológiai Kollektívával. Azt talán kevesen tudjátok, hogy milyen aktív és kiterjedt nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezett: az UIS Pseudokarszt Bizottságának egyik alapítója, elnöke majd tiszteletbeli elnöke is volt. Nemzetközi ismertségének és elismertségének ékes példája, hogy az olasz Sopra e sotto il Carso havonta megjelenő online lap idei 8. számában bő négy oldalas cikkel emlékeztek meg róla.

A teljes cikket itt tudjátok megtekinteni:

<https://drive.google.com/file/d/1Q2oGrAjR4HdHD-fX2hVS1ZifaWW06ylb/view>

Köblös Gabriella

Magyar kutatók cseppkövek alapján mutattak rá az Atlanti-óceán áramlási rendszere és az európai csapadék közötti összefüggésekre

A Quaternary International című folyóiratban idén októberben megjelent cikk társszerzői között két tagtársunk: Leél-Őssy Szabolcs és Surányi Gergely is szerepel. A kutatás során 17 olyan, Európa különböző területeiről származó, cseppkőből mért geokémiai adatsort hasonlítottak össze, amelyekről a korábbi tanulmányok kimutatták, hogy a képződésükkor fennálló hidrológiai viszonyokat tükrözik. Ez a módszer jobb időbeli felbontást eredményez, mint az általánosan használt dendrokronológiai és pollen alapú vizsgálatok. A kimutatott összefüggések segíthetnek megérteni a jelenben folyó klimatikus változásokat és a társadalmat jelentősen befolyásoló csapadékeloszlási körülmények hátterét is.

A teljes cikket eredeti angol nyelven itt találjátok:

<https://doi.org/10.1016/j.quaint.2020.10.061>

Magyarul itt olvashattok róla:

<https://elkh.org/hirek/az-atlanti-ocean-aramlasi-rendszere-es-az-europai-csapadek-kozotti-osszefuggesekre-mutattak-ra-a-csfk-kutato-i-a-cseppkovek-alapjan//>

A szerzőkkel készült riport az alábbi linken a 30. perctől hallható:

<https://www.klubradio.hu/archivum/otos-para-kovacs-imrevel-2020-november-09-hetfo-1000-13910>

Köblös Gabriella

Pandora megelevenedik

Az Élet és Tudomány 2020/47. számában megjelent csodás fotókkal illusztrált cikkben Berentés Ágnes jóvoltából rendhagyó fényben láthatjuk a jól ismert kalcitot. A jelenségről már egy blogbejegyzés is született, melyet itt olvashattok:

https://barlangzat.blog.hu/2019/09/17/uv_maci_kalandjai_az_uv-vilagban

Köblös Gabriella

Faragó Tamás a hónap embere

A MOL Gyermekgyógyító Program 2012 óta támogatja az MKBT VEROCS Mozgás és Élményterápiás Szakosztályát. Vezetőjét, Faragó Tamást a MOL novemberben a hónap emberének választotta. Ennek kapcsán kérdezték a kezdetekről, a túrákról és a gyerekekről, akiket hétről hétre levisz a Mátyás-hegyi-barlangba, immáron 20 éve.

A teljes interjút itt olvashatjátok: <https://molalapitvany.hu/cikk/elmenyterapia-a-fold-melyen-farago-tamas>

Köblös Gabriella

BARLANGKUTATÁS

Továbbjutás a Pócsa-kői-víznyelőbarlangban

Szeptember 12-én megtörtént a csoda: átjutottunk a Pócsa-kői-víznyelőbarlang hosszú, szűk meanderén, és bejutottunk egy körülbelül 120 m hosszú új részbe.

Az új rész végig cseppköves felső foszil részből, és alul aktív patakmederből áll, melybe leereszkedve ott csak néhány helyen lehet a vizet követni. A felső rész cseppkövei változóan aktívak, illetve szárazok, van, ahol vissza is oldottak. Felületük több helyen kicsit agyagos. A járat eleje kényelmesen, majd egy „gyösz” meanderben járható, a végén egy nagy teremmel. Itt újabb szűkület hosszabb bontása várható. A 404-es felé teljesen járhatatlan a barlang.

A kb.19 méter hosszan tágitott szűkületet Ákoska tiszteletére (aki szerint Aggteleken, Alsó-hegyen már nincs barlang) a Bakonyi betyár-meander nevet kapta. Az utána következő szép cseppköves folyosó, elődeink tiszteletére „A Nagy októberi szocialista forradalom 70. évfordulója tisztelete” elnevezést kapta. Az utána következő szűk rész a Huncut-meander lett a keresztségben. A két szűkebb rész közti kisebb temet Kalotai Zsófi tiszteletére (aki már megunta, hogy Fördös Q, Patkány segge stb. elnevezések vannak és szeretne végre íróról, költőről elnevezést) Vlagyimir Vlagyimirovics Majakovszkij-teremnek neveztük el. A jelenlegi végponti szép nagy terem pedig Évforduló-teremnek, ugyanis Pál Kató és Pál Zsolti, akik a feltárásban jelentős szerepet játszottak, éppen ekkor ünnepelték 12. házassági évfordulójukat. Ezt kapták ID.-tól és tőlem ajándékba. Bár 12 gombócból szerintem már nagyon sok...

És most következzen néhány érdekesség.

A Pócsa annak a vízrendszernek a részét képezi, ami a 404-nél és környékén indul, majd eléri a Pócsát, és tovább haladva bekapcsolja a Meteort és a víz végül a Vecsem-forrásban látja meg az eget. A 404 -es bejárata és a Vecsem- forrás között 300 méter szintkülönbség van. A Pócsa és a Vecsem-forrás között 250m szint, és 2100 m légvonalbeli távolság. Szóval valószínűleg Alsó-hegy legnagyobb patakos barlangja itt van és nem a Bakonyban.

Eddigi hossza 81 méter, amit több mint duplájára növeltünk, mélysége 50 méter volt, jelenleg 78 méter.

A leírásokban nem cseppköves, hallstatti mészkőben képződött barlangként emlegetik. A kép azonban magáért beszél: ilyen a „nem cseppköves” Hallstatti-terem a régi rész végén.

Egyébként a régi részben is elneveztük a járatokat. A bejárati termecske a Szalamandra előszoba (az ott ideglenesen állomásozó állatkárról kapta a nevét). Aztán a Bukóforduló volt szűkülete. Az első nagy terem a Fröccs-terem. Majd a

Hallstatti-terem. Ez az elnevezés kissé megtévesztő, mivel a barlang nem hallstatti mészkőben, hanem hallstatti és wettersteini mészkő határán keletkezett.

E képen jól látszik a két kőzet határa (jobb oldalon a hallstatti mészkő):

Az új részekben ez a fajta kőzet egyelőre nem fedezhető fel, viszont a patak mederben nagyon sok a felszínről behordott kőzet (többnyire vulkanikus), valamint rengeteg cseppkő és mésztufa törmelék található benne, de megkövesedett fát is találtunk. Az új részben rengeteg a denevér is.

Néhány mondat a kutatás történetéről.

Magát a barlangot 1964-ben a Vörös Meteor kutatói tárták fel, miután vízfestéssel kimutatták a fentebb leírt összefüggéseket. A végponti szűk meander bontásával sokan próbálkoztak, de végül a mai technika és a kitartás segítette. Meg a szerencse! 2014-ben volt egy Alsó-hegyi barlangtakarítási akció, amikor is a beomlott

bejárati részt nagyrészt kibontottuk, így 2015-ben sikerült a barlangba újból bejutni. A kutatási engedélyt 2016-ban kaptam meg. Az utóbbi idők bontásában nagyon sokat segített kedvesem, ID. (Vlcek Gabriella), aki egyébként „új rész szkeptikus” mégis mindig rávehető volt egy jó kis bontásra, valamint Pál Kató, aki szintén aktívan részt vett a kutatásban. Volt, hogy velük hármásban pakoltunk ki nagy mennyiségű követ a depóba. És végül, de nem utolsó sorban Pál Zsolt, aki motorja lett ennek a feltárásnak.

Nagyon szeretnék kiemelni azon emberek segítségét, akiket általában nem szoktunk név szerint emlegetni, viszont nélkülük az egész nem jöhetett volna létre, illetve mit sem érne. Ez úton is köszönöm nekik!

Először is Polacsek Zsoltnak, aki felhívta a figyelmemet erre a barlangra, illetve hidrológiai és geológiai összefüggéseire. Aztán Gruber Péternek, aki a nemzeti park részéről végig támogatta a kutatásunkat. Valamint a Jósva-Torna Erdészetnek, akik behajtási és táborozási engedéllyel is támogatták a kutatásunkat még a vérvizataros időkben is. Név szerint szeretném felsorolni azokat is, akik egyszer vagy sokszor részt vettek a bontásban. Csak ahogy eszembe jutnak, nem névsor szerint. Ha valakit kihagynék elnézést kérek és mielőbb jelezzé nekem! Kalotai

Zsófi, Mészáros József Joe, Stieber Bence, (itt jegyezném meg Bence apukáját, anyukáját, akik többször is vendégül láttak minket hideg téli estéken a hegyről lejövet vízesen, átfázva finom enivalóra, ami csak egy kupica pálinkának indult) Bekő Katinka, Kővári Katinka, Sass Dóri, Mede Marci, Bástya elvtárs, Dalma, Taknyász, Kökény Áron, Kovács Ricsi, Gyovai Tomi, Köblös Csaba.

Kép a barlang hosszszmetzeti poligonjáról. Néhány kép az új részekből.

*Tóth Attila
BoomBox Team*

Fotó: ID, Pál Kató, illetve a régi részből Kalotai Zsófi.

BESZÁMOLÓK

Sóinhaláció a szabadban; avagy Altaussee újratöltve

Az előző tájékoztatóban a faluban lévő sóbánya II. világháborúban betöltött művészeti szerepét ill. napjainkban látogatóközponti mivoltát mutattam be. Most a hegyen lévő sós forrás jótékony felhasználását.

Az altaussee-i fürdőzés a 15. sz-ig vezethető vissza, ekkor már nőgyógyászati problémákat, reumát és keringési rendellenességeket kezeltek fürdőhelyiségekben. 1897 - 1984 között gyógyfürdő üzemelt, mely sós fürdőzést, masszázsokat, szépségápolási kezeléseket kínált a vendégek részére.

A falu központjába napjainkban is működik gyógyászati központ, ahol tb térítésre vehetők igénybe a különféle orvosi fürdők és fürdőkezelések; ill. ivócsarnok található olvasó szobával, ahol bárki megkóstolhatja térítésmentesen a sós vizet. Ivókúráként pedig orvosi felírásra fogyasztható - jótékony hatással van a köszvényre, epe-, máj-, gyomor- és bélbetegségekre.

Palackozott formában a gyógyászati központban megvásárolható.

1956-ban "robotmunkával" (földesurak jobbágyainak kezével; 128 fő, 2500 munkóra) létrehozták a jelenlegi szabadtéri só-inhalációs központot, melyet a bányavállalat finanszírozott és biztosította a technikai feltételeket. Az épület két részből áll: a kerek és a négyzetes részből.

A *kerek* inhalációs épület váza fenyőgerendákból áll és ezek friss fenyőágakkal van körbefonva. Ezeket az fenyőágakon átcsepeg a sós oldat. Az oldat porlasztása során illóolajok szabadulnak fel amelyek azonnali enyhülést nyújtanak a bronchitisben és asztmában szenvedőknek. A gerendákon lévő fenyőágakat évente egyszer frissítik, azaz újakra cserélik. Ez kb 2 hetes kézi munka (régi ágak lebontása, frissek darabolása, felkötözése). Ezt a feladatot a

lakosság végzi önkéntes alapon.

A *szögletes* inhalációs épület szerkezete rozsdamentes acél elemekből áll, amelyek felett a sóoldat lefelé csorog. A szél és a nap hozzájárul a sóoldatban lévő víz elpárolgatatásához, az osztási egység levegője sóval dúsul, a vízcseppek megkötik a levegőben lévő részecskéket.

Hatás: Az épületben való tartózkodás hasonló hatással van, mint a tengeri levegő - például pollenallergiások és asztmások esetében ajánlott. A légutakat megnedvesítik, és a légzőszervek falát pozitívan befolyásolják. A képen a szögletes épület osztásai láthatók.

A finom sókristályok váladékoldó hatásúak, intenzíven megtisztítják a légutakat a baktériumoktól, és lehetővé teszik a nyálkahártyák duzzadását. Ez nemcsak megkönnyebbülést és egészségügyi előnyöket eredményez, hanem megelőző hatással is járhat. A rendszeres használat ezért nagyon előnyös.

Az inhalációs épület mellett egy Kneipp-park található, ahol merülő medencék, kavicsos és faháncsos taposó található. Ezeket felül készség-, és képességfejlesztő 'játékok' használhatók.

Napjainkban a park a gyógyászati központ részeként működik, de bárki részére szabadon látogatható, kipróbálható és használható. Az épület 2012. óta műemlékvédelem alatt áll.

A fent nevezett létesítményekben a sóbánya alatt eredő sós forrás vizét hasznosították és hasznosítják napjainkban is. A bór-sav tartalmú nátrium-szulfát-klorid forrást 1938-ban találták meg. Több, mint 1 km hosszan vezetik le a faluba. 1961-ben hivatalosan is elismerték gyógyforrásként (Altaussee Heilquelle).

Néhány érdekesség a sóról (a teljesség igénye nélkül):

- a Római Birodalomban fizetőeszköznek számított, sokszor a katonákat is ezzel fizették ki.

- a korai időkben nagy kincs volt, háborúk folytak érte. Gazdagságot, hatalmat és befolyást adott a sóraktárt birtokló kezébe, legyen az király, érsek, császár.

- egy görögök mitológia szerint Thetis sót ajándékozott férjének, Paleus királynak esküvőjükkor - "Az élet sója". Neve az őstengerben él tovább. Azóta is úgy tartják, hogy a só Isten ajándéka. Különleges alkalmakkor borral és kenyérral kínálják. E különleges ajándék célja, hogy az ajándékozotttól, rokonaitól és otthonától távol tartsa a szenvedést és a szorongást.

Forrás: Sóinhalációs épület és sóbánya túra ismertetője

Megemlékezés

Szokásos megemlékezésünket idén november 2-án 18 órakor tartottuk a Szemlő-hegyi-barlang fölötti Barlangkutató Emlékkertben.

A KALIFA jóvoltából a megemlékezésre az Emlékkert a legszebb arcát mutatta nekünk, de Kósa Brigittának és a DINPI kertészének köszönhetően nemcsak erre a napra lett tiszta, ápolt és rendezett, ők egész évben vigyáznak rá. Az eseményen körülbelül három tucatnyi hegymászó és barlangász vett részt, akiknek Hegedűs Gyula és Kunos Gábor szavai elevenítették fel elhunyt társaink emlékét.

Titkárság

Jósvafő díszpolgára lett Adamkó Péter

November 4-én, 70. születésnapján Jósvafő Község Önkormányzata "Jósvafő díszpolgára" kitüntetést adományozta Vass Imre érmes tiszteleti tagunknak, Adamkó Péternek. A kitüntetést Jóna Gábor polgármester személyesen adta át Budapesten.

Szívből gratulálunk az ünnepeltnek! Isten éltesse!

Leél-Őssy Szabolcs

NEKROLÓG

Sturmann Bertalan

1965 Rozsnyó - 2020 Rozsnyó

Hosszan tartó, de türelemmel viselt betegség után, fiatalon itt hagyott minket a rozsnyói barlangkutatók (Speleo Rožňava) szeretett elnöke Sturmann Bertalan. Berci, ahogy mindenki ismerte, 1989-ben szeretett bele a barlangok világába, amikor barátjával, Bacso Attilával fényképezni ereszkedett le a Vaddisznós-zsombolyba.

1991-ben csatlakozott a Speleo Rožňava barlangász csoporthoz. Lelkesedésével és tudásszomjával rövid időn belül a csapat megbecsült tagjává vált. Szabadidejének minden percét a Szlovák-karszt barlangjaiban töltötte, a barlangok bejárása, majd az

ismeretlen világ kutatása a szenvedélye lett. A rozsnyói csoporttal bejárta a környező országok karszterületeit és barlangjait, részt vett több külföldi barlangkutató expedíción, mint a lengyel Snežná, vagy a szlovén Brezno pri Gamsovi glavici barlangokban. Társaival gyakran felkereste a Gömör-Tornai-karszt határral elválasztott magyar oldalán található barlangokat, zsombolyokat. Igen jó kapcsolatot ápolott az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósággal, és azon belül a Baradla-barlang munkatársaival.

1997-ben, Bolacsek András elnöksége mellett, a Rozsnyói barlangász csoport alelnökévé választották. Nagy energiát szentelt kedvenc barlangjának, a krasznahorkai Buzgó-barlangnak, amely kutatása szíve csücskévé vált. Sokat foglalkozott a gombaszögi és a berzétei barlangok kutatásával is. Bekapcsolódott a helyi barlangi mentőszolgálat munkájába, részt vett a Rozsnyó környéki régi felhagyott bányatárókban elveszett emberek felkutatásában. 2002-ben a bódvarákói Rákóczi-barlangban rekedt bűvár kimentésnél társaival jelentős szerepet vállalt. A mentésben való helytállásáért kitüntette Rozsnyó város polgármestere, valamint a Szlovákiai Magyar Konzul is. 2013-ban Kassa Megye Önkormányzata tüntette ki a 2009-ben megrendezett EU-HUNEX Decathlon Nemzetközi katasztrófavédelmi gyakorlaton végzett kiemelkedő munkájáért. A térség szinte minden rendezvényén részt vett, 2007. december 21-én Aggteleken a schengeni határnyitást Bercivel és a rozsnyói barlangászokkal együtt ünnepeltük.

2014-ben, Bolacsek András sajnálatos elhunytja után a Rozsnyói barlangász csoport elnökévé választották. Vezetése alatt fedezték fel a Gombaszögi-barlang

jelentős kiterjedésű és szépségű új részeit. A montenegrói barlangász expedíciók alkalmával, Berci részvételével jelentős új barlangokat kutattak és tártak fel. Részt vett az UNESCO világörökségi helyszín Szlovák-karszt oldalának dokumentálásában.

Elment közülünk fiatalon. Kivételes személy volt, aki életét a barlangoknak szentelte. A több mint 60 éves Speleo Rožňava csoport nagy hagyományait méltán őrizte.

Itt hagyott egy jó barát, egy kiváló barlangkutató.

Felesége és két leánya mellett gyászolják Őt szlovák és magyar barlangkutató barátai.

Kedves barátunk, Berci, nyugodj békében!

Adamkó Péter - Gruber Péter - Repaszky Miklós

Nagy János – „Csülök”

1946 Budapest-2020 Biatorbágy

Szomorú szívvel búcsúzunk

Nagy János 1946-ban született Budapesten. A természet titkai iránti érdeklődése korán megnyilatkozott és Szécsényben elvégezve az *Erdészeti Technikumot* az *Országos Mezőgazdasági Kutatóintézetben* helyezkedett el, melynek négy évtizeden át, egészen a nyugállományba helyezéséig elhivatott munkatársa volt. Kalandvágyó fiatal srácként ő is bújta barátaival a Budai Várhegy pincéit, alagútjait és a Buda környéki barlangokat, ám az akkor még teljes szépségében működő tatai *Fényesforrásnál* bűvárkodva egy életre a vízalatti világ szerelmese lett.

1971-ben lépett be az 1965-ben megalakult *Amphora Búvár Klubba* és hamarosan az egyik legjobb bűvár lett, akire mindig, minden esetben bizton

lehetett számítani a vízalatti munkákban, a kutatásokban és a bűvartúrákon egyaránt. Igazi egyéniség volt és amint megjelent, a rá jellemző jókedélye, páratlan humora, ízes történetei, kedélyes nótázásai mindig földobták a társaságot. A hetvenes évek elején Egerben a vízzel elárasztott pincerendszerek felmérése során a kimerítő merülések után egy hangulatos kisvendéglőben töltött vidám este után ragadt rá a „Csülök” becenév. Elsajátítva a kötéltechnikát, nagy lelkesedéssel

vetette bele magát a barlangkutatásba, rendszeresen részt vett a *Kossuth-barlang Reménytelen-szifonjának* meg-megújuló tisztításaiban. Merült a *Molnár János-barlangban*, a *Tapolcai Tavas-barlangban*, az esztramosi *Rákóczi-barlangban*, a baradlai *Alsó-barlangban* és *Beremend* vízalatti barlangjaiban is. Ott volt Erdélyben a *Csarnóházi-barlang szifonjának* 1972-es feltárásán, majd 1973-ban bűvártársaival a 100 m hosszú és 23 m mély szifont átúszva a tekintélyes méretű új levegős barlangi szakasz fölfedezésében és első bejárásában. 1975-ben a felvidéki *Feneketlen Lednice* és a *Milava-barlang* vízalatti járatait kutatták. Mint az *Amphora* bűvárai közül mindenki, így ő is a *Hévízi-tóban* merült legtöbbször, az *Amphora-forrásbarlangot* közvetlenül az 1975-ös felfedezése után az elsők között úszta be és hosszú éveken át keményen dolgozott a felmérésekben és a tó vízhőfok-védelmi munkálataiban. Fáradhatatlanul dolgozott a különféle ipari kutak tisztításán és a dunai munkákban. Bűvártársaival számtalanszor merült a szeretett *Adrián*, elsősorban a *Palmizana (Sveti Klement-sziget)* körüli vizekben, de *Brac*, *Korcula*, *Zára*, *Pasman* felé is. A hetvenes évek közepén két bűvár-túrát is szerveztek a *Lipari-szigetek*hez tartozó *Salina-szigetére*, amikor még szinte mindennapos látvány volt egy-egy nagy kardhal, vagy holdhal. Mindkét alkalommal megmászta társaival a „Földközi-tenger világítótornyát” a folyamatosan működő *Stromboli vulkánt*, a csúcson hálósáokban töltött éjszaka a meg-megújuló kitérő káprázatos tűzijátékával mindannyiunknak felejthetetlen élmény volt. A klub trópusi bűvár-expedíciói közül *Kubában*, *Egyiptomban* és a *Maldív-szigeteken* ő is lelkesen részt vett a tengeri aljzatminták gyűjtésében, melyet *Radócz Gyula*, a *Magyar Állami Földtani Intézet* geológusa vezetett.

1976-ban feleségül vette a pozsonyi születésű Bilek Borbálát, boldog házasságukból született Andor és Katalin, majd a három unoka bearanyozta az életüket. Bori a Vass Lajos Kóruossal szép sikereket ért el és biatorbágyi házuk mindig nyitva állt a barátok előtt. János az emuk tenyésztésbe is sikeresen belevágott és a rá jellemző alaposággal kiváló szőlész lett, remek borait, jóféle pálinkáit örömmel töltögette poharainkba. A helyi gazdák egyre gyakrabban kikérve a véleményét megválasztották a *Biatorbágyi Gazdakör* elnökének. Szeretett felesége hosszú évekig tartó súlyos betegség után 2010-ben hunyt el. János az évek előrehaladtával már ritkábban merült, de a kisebb túrákon mindig boldogan részt vett és rendszeresen meghívta barátait egy általa elkészített remek gulyásra, vagy pompás halászlére. Biztos kezekkel és ragyogó arccal kormányozta Polacskó István és Pálfi Zoltán bűvár barátunk *Gitana* vitorlását *Dalmácia* szigetvilágában és még 70 évesen is fürgén járta végig a novemberi hó borította *Bihar-hegységben* a *Csodavár* és a *Szamosbazár* meredek, csúszós ösvényeit.

2019 elején támadta meg a gyilkos kór, de mindig fölragyogott az arca, mikor találkozásainkon barlangi- és bűvár kalandjainkat szóba hoztuk. 2020 júniusában egy párnapos kiránduláson *Zengg* környékén már búcsúzott a szeretett Adriától és a nyár végén Sándor Mihály bűvár barátunk által rendezett találkozón még velünk volt. Gyermekai mindent megtettek a gyógyulás reményében, de végül 2020. szeptember 30.-án visszaadta lelkét a Teremtőnek.

Isten Veled drága Barátunk!

Solt Péter

dr. Vitális György
(1929-2020)

Alig több mint egy esztendeje, hogy a (volt) Magyar Állami Földtani Intézet dísztermében, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat nevében köszöntöttem a 90 éves Vitális Györgyöt. 10 évvel korábban is az enyém volt ez a megtiszteltetés – azt gondoltam, 10 év múlva is így lesz.

Nem így lett. A nagynevű geológus-hidrológus dinasztiából származó Vitális György, a földtudomány kandidátusa társszervezetünknel, a Magyar Hidrológiai Társaságnál volt a szakmai kiadványok szerkesztője, ahol a

mi Társulatunk számos tagjának is publikálási lehetőséget biztosított.

Ő maga is termékeny szerző volt: sok írása számít számtalan helyen hivatkozott alapműnek. Ezek száma is jelzi példamutató szorgalmát, munkásságát. 260 publikációja között számos könyvet is találunk. Foglalkozott olyan témákkal, mint a Délnyugati Bükk vízföldtana, a váci Naszály karsztosodása – sok olyan területtel, ami egybevág a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat tagjainak kutatásával. Társulataink közötti együttműködésnek is a motorja volt: megalakulásunk 40. és 50. évfordulóján ő köszöntött bennünket a Magyar Hidrológiai Társaság nevében.

Vitális György a Szabó József Geológiai Technikum tanterv készítő tanáráként mindkét társulat (és a Magyarhon Földtani Társulat) számos tagját tanította, nevelte a szakmára. Legendásak voltak az általa vezetett technikum szakmai kirándulások is, amik más keretek között szerencsére később is zajlottak, egészen az ezredfordulóig. Erdélyben, Ausztriában és számos más helyszínen szinte le sem tette a mikrofont a kezéből – bárhol haladt a csoport, mindenről (nemcsak a szakmáról!) tudott mesélni. Vérbeli tanárként azt sem hagyta, hogy a résztvevők unatkozzanak, mással foglalkozzanak (régén nem volt mobil telefon). Rászólt az esetleg elalvókra, hogy figyeljenek, ne „hülyén menjenek haza”, ne úgy utazzanak, mint egy bőrnöd, hanem okosodjanak!

A rendszerváltás után, már nyugdíjasként újra bekapcsolódott az újjáalakult legendás Fasori Evangélikus Gimnázium munkájába, és fiatalos lendülettel tanította az ifjúságot.

Szakirányú munkássága, valamint a két társulat közti kapcsolattartó tevékenységének elismeréseként lett 2000-ben a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat tiszteletbeli tagja.

Emlékét tisztelettel megőrizzük. Isten veled, Gyurka Bátyám!

Leél-Őssy Szabolcs

Moravek László

1935 Kolozsvár - 2020 Kazincbarcika

Kiváló kolozsvári barlangkutató társunk hagyott itt minket. A mérnöki végzettségű fiatalember kiváló hegymászó hírében állt, és alapító tagja volt a Kolozsvári Barlangászok Amatőr Körének. Szintén alapító tagja volt a Tordai Mentőszolgálatnak, melyet a Tordai-hasadékban és környékén történt sok baleset miatt hívtak életre.

Bagaméri Bélával és kutató társaival sok kilométernyi új járatot tártak, és térképeztek fel

az 1957-ben felfedezett, s napjainkban már ötven kilométer hosszú Szelek-barlangjában, ahol emlékképpen egy általa felfedezett járat viseli a nevét.

Az élet úgy kívánta, hogy a nehéz időkben Magyarországra telepedjen át. Nyugdíjas éveiben amikor tehette Erdélybe látogatott szeretet barlangjaihoz és hajdani kutatótársaikhoz.

Nyugodjon békében!

Adamkó Péter

Vlád Pál

1936 Marosújvár-2020 Kolozsvár

Az erdélyi barlangkutató egyik nagy öregje és meghatározó kutatója távozott közülünk élete 84. évében.

1968-ban csatlakozott a frissen alakult Kolozsvári Amatőr Barlangász Klub – KAB – tagságához.

Első fontos kutatási területe a Szelek-barlangja volt, amit a klub alapítója, Bagaméri Béla 1957-ben fedezett fel, és akkoriban még csak néhány kilométer hosszúságú barlang volt. Minden

többnapos feltáró kutatótábornak aktív résztvevője volt, ahol újabb és újabb járatok feltárásában és térképezésében vett részt. A napjainkban immár több mint ötven kilométer hosszú barlang központi részén egy szép járat viseli nevét.

A klubja által szervezett nagy nyári barlangkutató táboroknak is állandó résztvevője volt, ahol főleg a Királyerdő és a Vlegyásza-hegység karsztvidékeit bejárva számos barlangot fedeztek fel.

1968-ban 14 társával együtt részt vett egy 105 órás expedícióban a Szelek-barlangjában, amiről 1970-ben Orbán Ferenc „A kockázat napjai” címmel nagyszerű könyvet írt:

„A szemben levő sziklafalon egyszer csak megjelenik egy imbolygó fény: a Pali lámpája!

– Hol voltatok? – esik neki Laci.

– Szervusztok. A végén...

– Már azt hittük, hogy vájtatok egy új barlangot!

Pali arca rettentő sápadt, most látszik, hogy milyen sovány ez az ember.

– Kaptunk egy új járatot – mondja, s nekem úgy tűnik, hogy túlságosan egyszerűen. Egy pillanatig csend.

Aztán ráözönlenek a kérdések. Én meg sajnálom, hogy ebből kimaradtam... Mert most már világos; a barlang folytatódik.”

Rendszeresen kutattott a Jád-völgyében is, Sonkolyos, Brátka, Tízfaú környékén, ahol számos kisebb barlangot tárt fel. Kiemelkedő szerepe volt a Fehér-köveknél lévő különleges szépségű, patakos és montmilches Varfuras-barlang, valamint a Csontos-barlang feltárásában, de ott volt a Balogh Ernő-barlang felfedezésénél is. Számos anyaországi kutatóval kötött szoros barátságot nyári kutatótáborokban és túrákon. Számunkra a legemlékezetesebb az 1973-as Jád-völgyi táborban vele együtt felfedezett Pobráz-zsomboly, amely akkor Erdély legmélyebb barlangja volt. Idős korára már nem tudott aktívan részt venni barlangok feltárásában, terepismeretét az Erdélyi Kárpát Egyesület túravezetőjeként hasznosította. Személyével szükséztavú, fanyar humorú, igen szívós barlangkutatót veszítettünk el. Isten veled kedves barátunk, nyugodj békével!

Adamkó Péter

Speleo Sport árlista 2020

„Profi” Cordura overall 26 500 Ft
 Standard overall cordura foltozással: 23 500 Ft
 Hobby overall: 20 500 Ft.
 Műnyúl: 13 500 Ft.

Műnyúlra tépőzárasható cserélhető betétes térdvédő: 4 200 Ft.

Szoszos bag, kicsi: 3 000 Ft.

Bag 40L: 8 800 Ft.

Bag 80L: 11 000 Ft.

Petzl Stop: 31 880 Ft.

Croll: 13 750 Ft.

Vertex: 22 800 Ft.

Edelrid Ultra Light: 15 500 Ft.

Tikka XP: 13 750 Ft.

Nagy: 3 200 Ft.

Bag 60L: 9 800 Ft

Expedíciós bag: 13 500 Ft

Pantin: 14 260 Ft

Ascension: 14 670 Ft

Elia: 18 100 Ft

Myo: 23 210 Ft

Camp sisak: 10 300 Ft

Alpinworker sisak: 5 500 Ft

(Új termék! hevederkosaras gyári lámpatartóval)

Fenix HP 12: max 900 lumen Ára: 22 100 Ft

Fenix HP 25R 1000 lumen, akksival, töltővel: 25 000 Ft

Fenix HP 30R: max 1750 lumen, akksival, töltővel: 42 000 Ft

Elérhetőség: www.speleo.hu

1094. Bp. Balázs Béla u.30.

06 20 367 6964,

06 1 785 9551

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

Megjelenik minden páratlan hónap elején

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1025 Budapest, Pustaszeri út 35.

Tel.: +36-70/8811-477- E-mail: mkbtiroda@gmail.com

Szerkesztő: Kosztra Barbara, Köblös Gabriella, Felelős kiadó: dr. Leél-Össy Szabolcs
A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Elektronikus adathordozón érkező anyagokat tudunk fogadni.

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Budapest, Pusztaszeri út 35.
1025